

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ: ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 1985-86

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΗΝΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α' ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΥΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α' τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

	Δ.Μ.
1 ΠΑΛΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ	8
1 Εισαγωγή στην Παλιά Διαθήκη	
2 Ερμηνεία λειτουργικών αναγνώματων Π. Διαθήκης	
3 Ερμηνεία και Θεολογία Π. Διαθήκης	
2 ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ	10
1 Εισαγωγή στην Κ. Διαθήκη	
2 Ερμηνεία λειτουργικών αναγνώματων Κ. Διαθήκης	
Ερμηνεία και Θεολογία Κ. Διαθήκης	
3 ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ	12
1 Εισαγωγή στη Χρ. Γραμματεία	
2 Εκκλησιαστική Γραμματολογία	
3 Θεολογία των Πατέρων	
4 Ερμηνεία Πατέρων	

4	ΕΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ	4
	1 Εισαγωγή στη Θρησκειολογία	
	2 Ιστορία και διδασκαλία των Εξένων θρησκειωμάτων	
5	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	2
6	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	3

Β. Τομέας Ιστορίας Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

1	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	10
	1 Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία	
	2 Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Ορθοδόξων Εκκλησιών	
	α. Του οικουμενικού και των άλλων πρεσβυγενών Πατριαρχείων	
	β. Της Εκκλησίας της Ελλάδος και Κύπρου	
	γ. Των Σλαβικών και άλλων Ορθοδόξων Εκκλησιών	
	3 Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των ετεροδόξων Εκκλησιών	
	α. Της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και του Προτεσταντισμού	
	β. Των αντιχαλκηδονίων Εκκλησιών	
2	ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ	6
3	ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	2
4	ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ	4
5	ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΥΜ. ΚΙΝΗΣΕΩΣ	2
6	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	2

7	ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ	2
8	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΒΡΕΣΕΙΣ	2

Γ' Λατρείας, Αρχαιολογίας και τέχνης.

1	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ	8
	1 Εισαγωγή στη θεία λατρεία	
	2 Ιστορία της λατρείας	
	3 Βυζαντινός λειτουργικός τύπος	
	4 Πρακτική Άσκηση στη θεία λατρεία και το κήρυγμα	
2	ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ	3
3	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ	6
	1 Παλαιοχριστιανική, Βυζαντινή και μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική και γλυπτική.	
	2 Ορθόδοξος ζωγραφική και μικροτεχνία	
4	ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ	4
	1 Ιστορία του κηρύγματος	
	2 θεωρία του κηρύγματος	
5	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	4
6	ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ	2

Δ' Τομέας, Δίκαιο, Οργάνωση, Ζωή και Διακονία της Εκκλησίας.

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ	2
2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	2

3	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ	4
4	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ	6
5	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	4
6	ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ	2
7	ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	6
8	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ	4
	1 Γενική Παιδαγωγική	
	2 Ειδική διδακτική του μαθήματος των θρησκευτικών	
9	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ	2

1. Χειμερινό εξάμηνο

α/α Μάθημα

- * 1 Εβραϊκή Αρχαιολογία. Λέκτωρ: Σταύρος Καλαντζάκης
- * 2 Ισλαμισμός. Λέκτωρ: Ηλίας Νικολακάκης
- * 3 Μυστικοί και ασκητικοί συγγραφείς. Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης.
- 4 Ιστορία των χρόνων της Καινής Διαθήκης. Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος.
- * 5 Ερμηνευτικές σειρές των Πατέρων. Επικ. Καθηγητής: Χρήστος Κρικώνης.
- 6 Χιλιετής: Κριτική με βάση την Αγία Γραφή και τους αγίους Πατέρες. Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος.
- 7 Εκκλησία, έθνος, παιδεία επί Τουρκοκρατίας. Επικ. Καθηγ.: Αθ. Καραθανάσης.
- 8 Ιστορία φιλοσοφίας. Επισκέπτης Καθηγητής: Στέλιος Ράμφος.
- 9 Ανάλυση δογματικών κειμένων. Καθηγητής: Ιωάννης Ζησιούλας.
- 10 Ο Απόστολος Παύλος, οι Έλληνες και η Ρώμη. Αναπλ. Καθηγ.: Γεώργιος Στογιόγλου.
- 11 Σχέσεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία μετά τη σύνοδο της Φλωρεντίας (ΙΕ-ΙΣΤ' αι.) Επικ. Καθηγ.: Σωτήριος Βαρναλίδης.
- * 12 Ερμηνεία λειτουργικών ευχών. Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης.
- 13 Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία. Αναπλ. Καθηγ.: Θωμάς Προβατάκης.
- 14 Ποιμαντική Ψυχιατρική. Επικ. Καθηγ.: Σταύρος Μπαλογιάνης.
- 15 Ερμηνεία Ιερών κανόνων. Καθηγ.: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος.
- 16 Ποιμαντική των προβληματικών κοινωνικών καταστάσεων (στοιχεία Εγκληματολογίας). Καθηγ.: (του τμημ. Ν.Ο.Ε.) Τηλέμαχος Φιλιππίδης.
- 17 Κατηχητική. Αναπλ. Καθηγ.: Αντώνιος Παπαδόπουλος.
- 18 Ποιμαντική του γάμου και της οικογένειας. Επικ. Καθηγ.: Χρήστος Βάντσος.
- 19 Μουσικολογία. Διδασκ. Εκκλ. Μουσ. (του τμημ. Θεολ.) Αντώνιος Αλυγιζάκης.

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο δεν θα διδαχθούν το έτος 1985-86.

Κάθε μάθημα παίρνει 2 Δ.Μ.

2. Θερινό εξάμηνο

α/α Μάθημα

- 1 Λατινικά. Λέκτωρ (της Φιλοσοφικής): Δημήτριος Νικήτας.
- 2 Κοινή και μεσαιωνική Ελληνική γλώσσα. Λέκτωρ: Γεώργιος Θεοδωρούδης.
- 3 Στοιχεία Εβραϊκής γλώσσας. Λέκτωρ: Σταύρος Καλαντζάκης.
- 4 Η αίρεση του χιλιασμού και το δόγμα της ορθοδόξου Εκκλησίας: Καθηγ.: Στέργιος Σάκκος.
- 5 Πατρολογικές σπουδές στην Ελλάδα. Επικ. Καθηγ.: Χρήστος Κρικώνης.
- 6 Συλλογές και ανθολόγια Πατερικών κειμένων. Επικ. Καθηγ.: Βασίλειος Φανουργάκης.
- 7 Ερμηνεία των πράξεων. Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος.
- 8 Δυτική Θεολογία. Καθηγητής: Ιωάννης Ζησιούλας.
- 9 Ιστορία του Αγίου Όρους. Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος.
- 10 Διμερείς διαχριστιανικοί διάλογοι. Επικ. Καθηγ.: Βασίλειος Σταυρίδης.
- 11 Θέματα Ιστορίας δογμάτων μετά το σχίσμα. Αναπλ. Καθηγ.: Αντώνιος Παπαδόπουλος.
- 12 Εκκλησιαστική ιστοριογραφία. Αναπλ. Καθηγ.: Γεώργιος Στογιόγλου.
- * 13 Ερμηνεία λειτουργικών ύμνων. Καθηγ.: Ιωάννης Φουντούλης.
- 14 Βυζαντινή Μουσική. Διδασκ. Εκκλ. Μουσ. (του τμ. Θεολογίας) Αντώνιος Αλυγιζάκης.
- 15 Αναλυτική Ψυχολογία. Επικ. Καθηγ. (του ιατρικού τμ.) Σταύρος Μπαλογιάνης.
- 16 Γενική Κοινωνιολογία. Λέκτωρ (του τμ. Ν.Ο.Ε.) Θεόδωρος Κόνιαρης.
- 17 Ποιμαντική των προβληματικών κοινωνικών καταστάσεων (στοιχεία Εγκληματολογίας) Καθηγ. (του τμ. Ν.Ο.Ε.) Τηλέμαχος Φιλιππίδης.
- 18 Σύγχρονη καταστατική νομοθεσία των τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών. Καθηγ.: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος.
- 19 Οι Πατέρες της Εκκλησίας και η κοσμική παιδεία. Καθηγ.: Θ. Ζήσης.
- 20 Μνημειακή τοπογραφία της Χριστιανικής Ανατολής (Μακεδονία-Θράκη) Αναπλ. Καθηγ.: Θωμάς Προβατάκης.

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο δεν θα διδαχθούν το έτος 1985-86.

υποχρεωμένοι να επιλέξουν δύο (2) από τα μαθήματα τα αναφερόμενα στο τέλος του προγράμματος με τον τίτλο «Μεταπτυχιακά μαθήματα και μαθήματα Έπιλογής».

β) Τήν άσκηση στή Λειτουργική και Έθμιητική πού θά γίνεται κάθε Πέμπτη πρωί στόν Έερό Ναό Κωνσταντίου και Έλένης Έπιποδρομίου, υποχρεοϋνται νά παρακολουθοϋν όλοι οι φοιτητές.

(Β) ΓΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΕΤΟΣ Α'

	Ω/Ε
ΕΠΕΤ. 1) <u>Αρχαία Έλληνικά</u> — Χρήςτος Θεοδωρίδης (έπιμελητής Φιλοσοφικής ανάθεση)	2
ΕΠΕΤ. 2) <u>Παλαιά Διαθήκη</u> — Παναγιώτης Σιμωτάς (καθηγητής)	2
ΠΕΤ. 3) <u>Εισαγωγή εις τήν Παλαιάν Διαθήκην</u> — Δαμιανός Δοίκος (καθηγητής)	2
ΠΕΤ. 4) <u>Καινή Διαθήκη (περιεχόμενον και ιστορικόν πλαίσιον τών βιβλίων τής Καίνης Διαθήκης)</u> — Βασίλειος Στογιάννος (καθηγητής)	2
	2
ΠΕΤ. 5) <u>Έκκλησιαστική Έστορία τής Έλλάδος</u> — Αθανάσιος Άγγελόπουλος (ύφηγητής, ανάθεση)	3
ΠΕΤ. 6) <u>Εισαγωγή εις τήν Θεολογίαν</u> — Κωνσταντίνος Φράγκος (καθηγητής)	2
	8*
ΠΕΤ. 7) <u>Έστορία τής Φιλοσοφίας</u> — Νικόλαος Μασούκας (καθηγητής)	2
ΠΕΤ. 8) <u>Ψυχολογία</u> — Σταύρος Μπαλογιάννης (έπιμελητής ανάθεση)	2
ΠΕΤ. 9) <u>Έκκλησιαστική Μουσική</u> — Αντώνιος Άλυγιζάκης (διδάσκαλος Μουσικής)	3

Ω/Ε = Έρες κάθε έβδομάδα

* = Φροντιστηριακή άσκηση

ΕΤΟΣ Β'

1. <u>Παλαιά Διαθήκη (Έρμηνεία Λειτουργικών Άναγνωσμάτων)</u> — Δαμιανός Δοίκος (καθηγητής)	2
2) <u>Καινή Διαθήκη (Έρμηνεία Λειτουργικών Άναγνωσμάτων)</u> — Βασίλειος Στογιάννος (καθηγητής ανάθεση)	3
3) <u>Έκκλησιαστική Έστορία</u> — Άπόστολος Γλαβίνας (ύφηγητής ανάθεση)	3
ΠΕΤ. 4) <u>Χριστιανική και Βυζαντινή Άρχαιολογία</u> — Κωνσταντίνος Καλοκύρης (καθηγητής)	3
5) <u>Πατρολογία</u> — Δημήτριος Τσάμης (καθηγητής)	3
	1*
	1*
ΠΕΤ. 6) <u>Γενική Κοινωνιολογία</u> — Βασίλειος Γιούλτσης (ύφηγητής ανάθεση)	2
ΠΕΤ. 7) <u>Ποιμαντική Ψυχολογία</u> — Σταύρος Μπαλογιάννης (έπιμελητής ανάθεση)	2+2*
ΠΕΤ. 8) <u>Έστορία Θρησκευμάτων</u> — Γρηγόριος Ζιάκας (καθηγητής)	2
ΠΕΤ. 9) <u>Έκκλησιαστική Μουσική</u> — Αντώνιος Άλυγιζάκης (διδάσκαλος Μουσικής)	2

ΕΤΟΣ Γ'

1. <u>Παλαιά Διαθήκη (Έρμηνεία Λειτουργικών άναγνωσμάτων)</u> <i>Άρχαίος ε' Ιωάνης</i> — Δαμιανός Δοίκος (καθηγητής)	2
2. <u>Καινή Διαθήκη (Έρμηνεία Λειτουργικών άναγνωσμάτων)</u> <i>Επιστ. Παυλίβου</i> — Βασίλειος Στογιάννος (καθηγητής)	2
3. <u>Έκκλησιαστική Έστορία</u> — Ιωάννης <i>Αλεξοπουλος</i> (καθηγητής)	3
ΠΕΤ. 4) <u>Έστορία Δογμάτων και Οικουμενικής Κινήσεως</u> — ~~Ιωάννης Αλεξοπουλος~~ <i>Παυλοπουλος</i>	4
5. <u>Πατρολογία</u> — Θεόδωρος Ζήσης (καθηγητής)	3
	3
ΠΕΤ. 6) <u>Κοινωνιολογία τής Έκκλησιαστικής ζωής</u> — Άλέξανδρος Γουσιδής (έπιμελητής ανάθεση)	2+1*

Ω/Ε = Έρες κάθε έβδομάδα

* = Φροντιστηριακή άσκηση

Επιλεγμένων και μεταπτυχιακών μαθημάτων πανεπιστημιακού έτους
ΠΙΝΑΚΑΣ
 1981-1982

Ιωάννης Καλόγηρου — « Η Ορθόδοξος Εκκλησία και οι σύγχρονοι έρωται και εκκλησιαστικοί δραστη-
 ρισμοί »

— « Ζωτηριολογία-άνθρωπολογία εις την έ-
 ποχήν της αρχαίας εκκλησίας και εις τας
 νεώτερας οικουμενικάς θεολογικάς εκδη-
 λώσεις ή αντίπαρθσεις »

Ιωάννης Αναστασίου — « Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας από
 τις πηγές »

Κωνσταντίνος Καλόγηρος — « Βυζαντινή τέχνη και σύγχρονες προο-
 πτικές »

Κωνσταντίνος Φράγκος — « Η ψυχολογία του έμφθου και τó μάθη-
 μα των θρησκευτικών στη Μ. Εκκα-
 δευση »

— « Τα άναυτικά προγράμματα και τó δόξα-
 κτικά βιβλία του μαθήματος των Θρη-
 σκευικών στη Μ. Εκκαίδευση (Κριτι-
 κή) »

Ιωάννης Ρωμανίδης — « Η Ορθόδοξος Θεολογία πρό και μετά
 την άλωση »

Ιωάννης Φουντούλης — « Δειτυοπρικά σκεψη και άμφια »
 — Α' έζαμ. « Ο όρκος ως θεολογικό, ήθικό
 και κοινωνικό πρόβλημα »

Β' έζαμ. « Τó φαινόμενο της άλαοριώ-
 σεως »

— « Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαιου »
 — « Η Ιστορία του Ιορτανά όπως εκτίθεται
 Πατριάρχη Ζηλωτάς »

— « Η Βυζαντινή Πνευματική Καληνομία
 εις την Παλαιάν Διαθήκην »

— « Θέματα Θεολογίας του Ατ. Παύλου »
 — « Ο άγιος Γρηγόριος ό Θεολόγος και ή
 έννοχή του »

Δημήτριος Τάμης
 Ιωάννης Καρβαβιδόπουλος

Αντ.-Αιμ. Ταχιδος

Παναγιώτης Ζηλωτάς

Παναγιώτης Ζηλωτάς

Γεώργιος Μαντζαβίδης

Ιωάννης Ρωμανίδης

2+2*

2

2

4

2

2

3

4x3*

4

2+1*

1*

7. Ομιλητική

8. Αγιολογία

9. Ιερασσογική (Βαυτοί)

10. ~~Επιλεγμένων~~ Βαυτοί

ΕΤΟΣ Δ'

1. Δογματική και Ζηβωγική Θεολογία

— Ιωάννης Ρωμανίδης (καθηγητής)

2. Χριστιανική Ηθική

— Γεώργιος Μαντζαβίδης (καθηγητής)

3. Η άσχυρονη κατάσταση των Ζηβωικών και λοιπών Ορθόδοξων Εκκλησιών

— Αντώνιος-Αιμίλιος Ταχιδος (καθηγητής)

4. Κανονικόν Δικαίον

— Παναγιώτης Ζηλωτάς (καθηγητής)

5. Ποιμαντική

— Παναγιώτης Ζηλωτάς (καθηγητής)

6. Δειτυοπρική

— Ιωάννης Φουντούλης (καθηγητής)

7. Κατηχητική (Ματαδαργμια)

— Κωνσταντίνος Φράγκος (καθηγητής)

8. Εμπνευσία Πατερικών (Καικωμνς)

— Γεώργιος Τσαναυδς (επιμελητής)

9. Παυδογμια (Βαυτοί)
 10. Εμπνευσία η Διαθ. (Βαυτοί)
 11. Επιλεγόμενα

Οι δευτεροετής και τριτοετής φοιτητές είναι
 υποχρεωμένοι να επιλέξουν ένα (1) από τά μαθήματα τά άνω-
 φερόμενα στο τέλος του προγράμματος ήε τον τίτλο « Μετα-
 πτυχιακά μαθήματα και μαθήματα Επισολής ».

β) Την άσχυση στη Δειτυοπρική και Ομιλητική που θα γίνεται
 κάθε Πέμπτη από τον Ιερό Ναό Κωνσταντινου και Έλε-
 νης Ιεροδολιου, υποχρεούνται να παρακολουθούν όλοι οι
 φοιτητές.

Δ/Ε = Έργος κάθε έβδομάδα

* = Φοιτητοπρική άσκηση

- Δαμιανός Δοΐκος — «Βασικά Θεολογικά προβλήματα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης»
- Θεόδωρος Ζήσης — «Τά βασικά στοιχεία τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ»
- Γρηγόριος Ζιάκας — «Γιόγκα καί Χριστιανική ἄσκηση»
- Βασίλειος Στογιάννος — «Ἑρμηνεία τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς»
- Νικόλαος Ματσούκας — «Φιλοσοφία»
— «Σχολαστική Θεολογία»
- Ἰθανάσιος Ἀγγελόπουλος — «Μητροπόλεις καί ἐπισκοπαὶ τῶν Νέων Χωρῶν»
- Νικόλαος Ζαχαρόπουλος — «Ὁ Μοναχισμὸς στὴν Ἑλλάδα»
- Βασίλειος Ψευτογκᾶς → «Παλαμική καί ἀντιπαλαμική Θεολογία περὶ τοῦ Θαβωρίου Φωτός»
- Ἰωάννης Ταρνανίδης — «Τὸ Αὐτοκέφαλο τῶν Σλαβικῶν Ἐκκλησιῶν»
- Βασίλειος Γιούλτσης — «Ἐρησκεία καί σύγχρονα οἰκονομικά συστήματα»
- Ἰπόστολος Γλαβίνας — «Χριστιανισμὸς καί Ῥωμαϊκή Πολιτεία»
- Σταῦρος Μπαλογιάννης — «Ψυχολογία τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας»
- Ὁ Καθηγητὴς τῆς ἑδρας τῆς — «Ἐθνομάρτυρες Ἱεράρχαι τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος»
- Ἐκκλησι. Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΠΟΥΔΩΣΗ

Ένας φοιτητής καθίσταται πτυχιούχος όταν συμπληρώσει 160 διδακτικές μονάδες, δηλαδή 128 από το πρόγραμμα των υποχρεωτικών μαθημάτων και 32 από το πρόγραμμα των επιλεγόμενων. Τα υποχρεωτικά μαθήματα έχουν αναλυθεί σε 8 εξάμηνα ενδεικτικά και ανάλογα με τις ουσιαστικές αλληλεξαρτήσεις και προτεραιότητες.

Κάθε εξάμηνο ο φοιτητής δικαιούται να παρακολουθεί μαθήματα για 20 Δ.Μ (ή 19-21). Γι αυτό επιλέγει τόσα επιλεγόμενα, όσα χρειάζεται για να συμπληρώσει τον αριθμό αυτό πέραν των υποχρεωτικών. Κάθε επιλεγόμενο μάθημα είναι για 2 δ.μ.

Σχηματικά σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές παίρνουν:

	<u>Α'εξάμ.</u>	<u>Β'εξάμ.</u>	<u>Γ'εξάμ.</u>	<u>Δ'εξάμ.</u>	<u>Ε'εξάμ.</u>	<u>Στ'εξάμ.</u>	<u>Ζ'εξάμ.</u>	<u>Η'εξάμ.</u>
υποχρεωτικά	20	17	15	16	15	15	16	14
επιλεγόμενα		4	4	4	4	6	4	6
Σύνολο	20	21	19	20	19	21	20	20

Από τον πίνακα των επιλεγόμενων διδάσκονται όλα τα μαθήματα στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, δηλαδή τα μισά στο χειμερινό εξάμηνο και τα υπόλοιπα στο θερινό. Εάν η διδασκαλία κάποιου επιλεγόμενου δεν είναι δυνατή σε ένα ακαδημαϊκό έτος για ειδικούς λόγους, αποφασίζει ο τομέας και ανακοινώνεται εγκαίρως.

Πέραν της υποχρέωσης των φοιτητών να συγκεντρώσουν 160 δ.μ. για να καταστούν πτυχιούχοι έχουν και τις εξής υποχρεώσεις.

α) να παρακολουθήσουν επιτυχώς για 4 εξάμηνα επί 3 ώρες μία ξένη γλώσσα που δηλώνουν στη γραμματεία την ημέρα της πρώτης εγγραφής των.

β) να λαμβάνουν μέρος κάθε εβδομάδα στον εκκλησιασμό του Τμήματος-πρακτική άσκηση στη λειτουργική και Ομιλητική.

Η εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων βεβαιώνεται από τον διδάσκαλον της ξένης γλώσσας και από τον τομέα λατρείας και τέχνης αντίστοιχα.

Όταν ο φοιτητής συμπληρώσει τις 160 δ.μ. και εκπληρώσει τις υπόλοιπες υποχρεώσεις του καθίσταται πτυχιούχος. Ο βαθμός του πτυχίου εξάγεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας που έλαβε ο φοιτητής σε κάθε μάθημα του προγράμματος υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής του, πλην της ξένης γλώσσας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ω.Δ.: Ώρες διδασκαλίας
Δ.Μ.: διδακτικές μονάδες

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 101X
 Επικ. Καθηγητής: Βασίλειος Φανουράκης.

Η σημασία και ο σκοπός του μαθήματος. Η έννοια του όρου θεολογία και η ανάπτυξη της χριστιανικής θεολογίας. Η θεολογία ως επιστήμη και η θέση της μεταξύ των άλλων επιστημών. Εκκλησία και θεολογία. Η θεολογική παιδεία, ιδιαίτερα στον ορθόδοξο χώρο. Η δομή της θεολογικής επιστήμης.

2. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ 1 (Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη). Ω.Δ.3, Δ.Μ.3. 102X
 Λέκτωρ: Σταύρος Καλοντζάκης.

Εισαγωγικά ιστοριοφιλολογικά προβλήματα της Π. Διαθήκης, που αφορούν στο σύνολό της (ιστορία του κανόνα και του κειμένου) και στα επί μέρους βιβλία της (συνθήκες συγγραφής, περιεχόμενο κ.λ.π.).

3. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ 1 (Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη). Ω.Δ.3, Δ.Μ.3. 103X
 Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος.

Ο Κανών της Καινής Διαθήκης, το κείμενο της Καινής Διαθήκης, η ιστορία των βιβλίων της Καινής Διαθήκης και η ερμηνεία αυτών.

Βοηθός: Παυλίας Κουτλιμάνης. Άσκηση στη χρήση και το περιεχόμενο της Αγίας Γραφής.

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 1-2, β Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3. 104X

1. Αναπλ. Καθηγητής: Γεώργιος Στογιόγλου. Γεν. Εκπ. Ιστορία. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πιά σημαντικά γεγονότα του ιστορικού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο, με κριτήριο την Αποστολική και Εκκλησιαστική παράδοση.

2 Β) Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος.

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος.

5. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ 1 (Εισαγωγή στη Χριστιανική Γραμματεία). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 105X
 Λέκτωρ: Γεώργιος Θεοδουρόδης.

Παρουσιάζονται η έννοια των όρων Πατήρ και Πατρολογία, το πολιτιστικό περιβάλλον εντός του οποίου αναπτύχθηκε η χριστιανική Γραμματεία, τα είδη της γραμματείας αυτής, οι περίοδοι ανάπτυξέώς της και τα σχετικά με τη χειρόγραφη παράδοση των έργων των Πατέρων.

6. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 108X

Επικ. Καθηγητής (του ιατρικού τμήματος) Σταύρος Μπαλογιάννης.

Ιστορική εξέλιξη της ψυχολογίας. Οι κλάδοι της ψυχολογίας. Σύγχρονες Σχολές της ψυχολογίας. Οι βασικές ψυχολογικές ανάγκες του ανθρώπου. Οι ανώτερες ψυχικές λειτουργίες του ανθρώπου. Η δομή της προσωπικότητας του ανθρώπου και οι παράγοντες που επιδρούν επάνω σ' αυτήν.

7. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 1,4 (Εισαγωγή στη θεία λατρεία). Ω.Δ.3, Δ.Μ.3. 106X
 Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης.

Γενικά εισαγωγικά θέματα στη θεία λατρεία. Εισαγωγή στην εβδομαδιαία άσκηση στη λατρεία και το κήρυγμα. Ναός, σκεύη, άμφια, λειτουργικά βιβλία. Λειτουργική ορολογία.

Επιστημονικός συνεργάτης: Νικόδημος Σκρέτας και Ε.Μ.Υ. Τρύφων Τσομπάνης.

Διεξαγωγή της πρακτικής ασκήσεως της λειτουργικής.

8. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 107X
 Επικ. Καθηγητής (της φιλοσοφικής Σχολής): Αναστάσιος Λώλος.

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων ελλήνων συγγραφέων με σκοπό την προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού πνεύματος και την εξοικείωση στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Επιστημ. Συνεργάτης: Κωνστ. Βλαγκόφτης

Διασκαλία αρχαίας ελληνικής γλώσσας στους αλλοδαπούς φοιτητές του τμήματος.

Ξ. Γ.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 207X
 Επισκέπτης Καθηγητής: Στέλιος Ράμφος.

Η ελληνική γλώσσα και η παράδοση. Φιλοσοφική θεώρηση του θέματος.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 208X
 Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης.

Διδάσκεται ο τρόπος και η μέθοδος της επιστημονικής έρευνας με έμφαση στις οδηγίες για τη συγγραφή μιάς επιστημονικής εργασίας.

3. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ. 1. (Εισαγωγή στη θρησκείολογία). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 205X
 Λέκτωρ: Ηλίας Νικολακάκης.

Εισαγωγικά στην έννοια της θρησκείας. Εμφάνιση της θρησκείας και καθορισμός του περιεχομένου της. Συγκριτική θρησκείολογία.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 1-2, Β.Ω.Δ. 3, Δ.Μ.3.

1. Αναπλ. Καθηγητής: Γεώργιος Στογιόγλου. — 204X

Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πύδ σημαντικά γε-
γονότα του ιστορικού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και
συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο με κριτήριο την αποστολική
παράδοση.

2B Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος.

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος. 212X

5. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ 3.Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.

Λέκτωρ: Σταύρος Καλαντζάκης. 201X

Εισαγωγικά προβλήματα—Ερμηνεία και θεολογία των μικρών προφητών Ιωνά, Σοφονία και
Αγγαίου.

6. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ 2.Ω.Δ.3, Δ.Μ.3.

Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος. 202X

Ερμηνεία ευαγγελικών περικοπών που αναγιγνώσκονται τις Κυριακές.

Βοηθός: Παυσανίας Κουτλεμάνης.

Η Καινή Διαθήκη αναγιγνωσκόμενη σε περικοπές κατά τις Κυριακές.

7. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ. Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2.

Διδάσκαλος Εκκλησ. Μουσικής (του τμ. θεολογίας): Αντώνιος Αλυγιζάκης. 209X

Θεωρητικά στοιχεία της μουσικής στη σύγχρονη λειτουργική πράξη της Ανατολικής
Εκκλησίας. Πρακτικό μέρος (SOLFEGE). Η πολυφωνική μουσική στη δύση. Η πολυφωνική μου-
σική στην Ελληνική και στις Σλαβικές εκκλησίες.

8. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Ω.Δ. 1, Δ.Μ. 1.

Επικ. Καθηγητής (της φιλοσοφικής Σχολής): Αναστάσιος Λώλος. 206X

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων ελλήνων συγγραφέων με σκοπό την προσέγγιση του αρχαι-
ου ελληνικού πνεύματος και την εξοικείωση στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Επιστημ. Συνεργάτης: Κωνστ. Βλιαγκόβιτς

Διδασκαλία αρχαίας ελληνικής γλώσσας στους αλλοδαπούς φοιτητές του τμήματος.

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ.

(2 από τον πίνακα επιλεγόμενων του θερινού εξαμήνου), για 4 Δ.Μ.

Ξ.Υ.

1. ΕΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ 2. (Ιστορία και διδασκαλία ξένων θρησκειών). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.

Λέκτωρ: Ηλίας Νικολακάκης. 304X

Ιστορία και διδασκαλία του Βεδισμού, Ινδουισμού και Βουδισμού.

2. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 2α-2β, Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.

2α) Επικ. Καθηγητής: Σωτήριος Βαρναλίδης. 309X

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του οικουμενικού και των άλλων πρεσβυγενών φα-
τριαρχείων.

2β) Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος.

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Κύπρου.

3. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ 2,3. (Εκκλησιαστική Γραμματολογία—θεολογία των Πατέρων). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.

Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης—Επικ. Καθηγ.: Χρήστος Κρικώλης. 303X

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν
κατά την πρώτη περίοδο της ζωής της Εκκλησίας (Β' και Γ' αιώνας) και αντιμετωπι-
ζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ. Ω.Δ. 2, Δ.Μ.2.

Διδάσκαλος εκκλ. Μουσικής (του τμήμ. θεολογίας) Αντώνιος Αλυγιζάκης. 308X

Μουσικοποιητική δομή του Βυζαντινού κοσμικού άσματος. Τα όργανα στο Βυζάντιο.
Βυζαντινή μουσική και δημοτικό τραγούδι. Λειτουργική μουσική παράδοση.

5. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3.

Αναπλ. Καθηγητής: Θωμάς Προβατιάκης. 305X

Παλαοχριστιανική, βυζαντινή και μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική και γλυπτική.
Χριστιανικά κοιμητήρια, εκκλησιαστικά και κοσμικά κτήρια. Ναοδομία των βαλκα-
νικών χωρών και της Ρωσίας. Κύρια είδη της γλυπτικής. Χριστιανικές σαρκοφά-
γοι, γλυπτά αρχιτεκτονικά μέλη.

Ε.Μ.Υ.: Δημήτριος Κατσίκας. Άσκηση στα χριστι. μνημεία της Θεσσαλονίκης.

6. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2.

Λέκτωρ (του τμ. Ν.Ο.Ε.): Θεόδωρος Κόνιαρης. 306X

Μελέτη των ανθρώπων στην ομαδική ζωή. Κοινωνική δομή και οργάνωση. Κοινωνικές εκφρά-
σεις επικοινωνίας. Αντικοινωνική συμπεριφορά. Βασικά δημογραφικά θέματα. Συλλογι-
κές εκδηλώσεις και κοινωνικά κινήματα. Πολιτική και δύναμη. Κοινωνική αλλαγή.

7. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2.

Επικ. Καθηγητής: Χρήστος Βάντος. 307X

Εισαγωγικά. Η σπουδαιότητα του διαλόγου στην ψυχολογία και στο ποιμαντικό έργο

της Εκκλησίας. Ανθρωπολογία από θεολογική και ψυχολογική άποψη και διάλογος. Χριστοκεντρικός χαρακτήρας του ποιμαντικού διαλόγου. Η τέχνη του ποιμαντικού διαλόγου.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2. (Από τον πίνακα επιλεγόμενων του χειμερινού εξαμήνου) για 4 Δ.Μ.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

- 1) ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 2γ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 403x
 Λέκτωρ: Χριστίνα Μπουλάκη-Ζήση.
 Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών και των άλλων ορθόδοξων Εκκλησιών.
2. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ 2,3. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 409x
 Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης-Επικ. Καθηγ.: Χρήστος Κρικώνης.
 Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν από τις αρχές του Δ' αιώνα μέχρι την Ε' οικουμενική σύνοδο και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.
- 3) ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ 2. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3. 402x
 Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος.
 Ερμηνεία Ψαλμών.-Εισαγωγικά προβλήματα ψαλμών και ερμηνεία Εξαψάλμου, Προοιμιακού και άλλων εκλεκτών ψαλμών.
4. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ 2. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 402x
 Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος.
 Ερμηνεία αποστολικών Περικοπών που αναγιγνώσκονται τις Κυριακές.
- 5) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ. Ω.Δ.3, Δ.Μ. 3. 406x
 Αναπλ. Καθηγητής: Θωμάς Προβατάκης.
 Ορθόδοξος ζωγραφική και μικροτεχνία. Τα είδη της χριστιανικής ζωγραφικής, θεολογία των εικόνων. Μικρογραφία, μικρογλυπτικά έργα, έργα μεταλλοτεχνίας και υφαντουργίας. Ευλόγλυπτα τέμπλα.
 Ε.Μ.Υ.: Δημήτριος Κατσίκας.
 Άσκηση στα χριστιανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης.
- 6) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ.2, Δ.Μ. 2 407x
 Επικ. Καθηγητής: Χρήστος Βάντος.
 Η μέριμνα της Εκκλησίας για τις διάφορες ηλικίες. Βοήθεια και συμπαράσταση της Εκκλησίας στα προβλήματα κάθε ηλικίας. Θέματα γάμου και οικογένειας.

- 7) ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 408x.
 Εντεταλμένος επικ. Καθηγητής: Αθανάσιος Καραθανάσης.
 Η τρίσημη ενότητα του Ελληνισμού. Αρχαιότητα-Βυζάντιο-Νέος Ελληνισμός. Αναζήτηση των στοιχείων της διαχρονικής ενότητας των τριών αυτών περιόδων. Η συμβολή των εθνικών μας ιστοριογράφων στον εντοπισμό των στοιχείων, των θεσμών και των εθνικών παραδόσεων που συνιστούν αυτήν την ενότητα.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ. 2 (από τον πίνακα επιλεγόμενων του θερινού εξαμήνου) για 4 Δ.Μ.

ΞΓ.

Δογματική & οφθολογία 6117x

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ 2,3. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 511

Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης-Επικ. Καθηγ. : Βασίλειος Φανουργάκης.

Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και η εν γένει δραστηριότης των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από την Ε΄ οικουμενική σύνοδο μέχρι το σχίσμα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής.

2. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ 3. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 510 X

Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος.

Ερμηνεία και θεολογία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου.

Βοηθός: Παισαυίδης Κουτλεμάνης.

Άσκηση στην ορολογία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου.

3. ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 505 X

Αναπλ. Καθηγ.: Αντώνιος Παπαδόπουλος.

Μεθοδική έρευνα της ιστορικής αναπτύξεως και εξελίξεως των δογμάτων με βάση τους όρους και τις αποφάσεις των εκκλησιαστικών συνόδων και άλλων γραπτών μνημείων και ιδιαίτερα των συγγραμμάτων των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 512 X

Επικεπτής Καθηγ.: Βασίλειος Σταυρίδης.

Ίδρυση και έκθεση της πορείας του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών και παρακολούθηση των διμερών διαλόγων.

5. ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ 1 (Ιστορία του κηρύγματος). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 506 X

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης.

Εισαγωγή στην Ομιλητική. Ιστορία του χριστιανικού κηρύγματος από Χριστού ως σήμερα. Το κήρυγμα και ο διάκονός του. Άσκηση στην ιστορία του κηρύγματος και στο σύγχρονο κήρυγμα.

Επιστημονικός συνεργάτης: Νικόδημος Σκρέτας και Ε.Μ.Υ.: Τρύφων Τσομπάνης.

Άσκηση στην ομιλητική.

6. ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΒΟΡΤΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3. 509 X

Αναπλ. Καθηγ.: Αντώνιος Παπαδόπουλος.

Μελέτη του βίου των αγίων και των συναφών προβλημάτων. Εξέταση των φιλολογικών και λειτουργικών πηγών. Θεολογική κατοχύρωση της τιμής των αγίων και οι

εορτές αυτών. Σύλληψη της Αγιολογίας με το Βορτολόγιο της ορθ. Εκκλησίας, στο οποίο εκτίθενται οι δεσποτικές, οι θεομητορικές και εορτές των αγίων.

7. ΔΙΟΡΘΟΔΟΣΕΙΣ ΕΧΕΣΕΙΣ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 514 X

Αναπλ. Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος.

Ιστορική ανάπτυξη των διορθώσεων σχέσεων στον αιώνα μας και έξαρση του σκοπού αυτών. "Ανακαίνιση" της Ορθοδοξίας και προώθηση του διαλόγου.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ. 2 (Από τον πίνακα επιλεγόμενων του χειμερινού εξαμήνου) για 4 Δ.Μ.

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ 2,3. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 615 X

Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης-Επικ. Καθηγητής: Βασίλειος Φανουργάκης.

Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και η εν γένει δραστηριότης των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από το σχίσμα μέχρι σήμερα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής.

2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 616 X

Αναπλ. Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος.

Συνέχεια του θέματος του Ε΄ εξαμήνου.

3. ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 614 X

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης.

Ψαλμοί και ωδές. Αντίφωνα, Καθίσματα, Προκείμενα, Αλληλουδία, Πολυέλεοι, Κοινωνικά, Αναβαθμοί, Εκλογές. Προέλευση και εξέλιξη του αρχαϊκού υμνολογίου. Το τροπάριο και τα είδη του. Κοντάκιο. Κανών. Οι κυριώτεροι υμνογράφοι και το έργο τους.

4. ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 609 X

Επικ. Καθηγητής: Χρήστος Βάντσος.

Έννοια και σκοπός της Ιεραποστολής, ιστορία και αναγκαιότητα αυτών. Ο ιεραπόστολος, πρότυπα και προσόντα αυτού. Το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας, συμβολή μοναχών και λαϊκών σ' αυτό. Πατρεία και Ιεραποστολή. Το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας στην Αφρική, την Αλάσκα, την Ιαπωνία, την Κίνα, την Κορέα.

604x

5. ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ 2. (Θεωρία του κηρύγματος) Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.

Καθηγητής: Ιωάννης Φουτούλης.

Θεματα και πηγές του κηρύγματος. Συγγραφή και εκφώνηση του κηρύγματος. Είδη του κηρύγματος. Μορφή του κηρύγματος.

Πατερικά ομιλητικά κείμενα. Άσκηση στη σύνταξη και εκφώνηση ομιλιών και λόγων.

Επιστημονικός συνεργάτης: Νικόδημος Σκρέτας και Ε.Μ.Υ.: Τρούφων Τσομπάνης.

Πρακτική άσκηση στο κήρυγμα.

6. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3

611 πx

Καθηγητής: Ιωάννης Ζησιούλας.

Συστηματική έκθεση των κυριωτέρων δογμάτων της ορθόδοξης Εκκλησίας. Πηγές του δόγματος. Δογματικά και συμβολικά βιβλία. Τριαδολογία.

7. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.

613x

Αναπλ. Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος.

Έκθεση περί των συγχρόνων αιρέσεων που δρούν στην Ελλάδα. Διδασκαλία αυτών και αναίρεση αυτής. Επιτόπιες επισκέψεις στους "ευκτηρίους" οίκους αυτών.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 3 (Από τον πίνακα επιλεγόμενων του θερινού εξαμήνου) για 6 Δ.Μ.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ (από το ακαδ. έτος 1986-1987).

✓ 1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 2,4 (Ιστορία της Θ. Λατρείας). Ω.Δ.3, Δ.Μ.3.

703x

Καθηγητής: Ιωάννης Φουτούλης.

Εισαγωγή στη λειτουργική. Πηγές της λειτουργικής. Ιστορική εξέλιξη της θ. λατρείας. Λειτουργικοί τύποι της Ανατολής και της Δύσεως.

✓ 2. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ. 1 (Γενική παιδαγωγική) Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 704x

Ειδικός επιστήμων: Ιερέυς Χρυσόστομος Μανιουδάκης.

Ιστορία της παιδαγωγικής. Σχέση της παιδαγωγικής προς άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες και τη θεολογία. Έννοια της αγωγής, μόρφωση και μορφωτικά αγαθά. Περιβάλλον και αγωγή. Μάθηση, διδασκαλία. Ψυχολογία του εφήβου και γνωρίσματα της εφηβείας. Επαγγελματική εκπαίδευση.

2 3. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3.

709x

Καθηγητής: Ιωάννης Ζησιούλας.

Χριστολογία-Ανθρωπολογία-Εσχατολογία.

✓ 4. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2. 702x

Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης

Η διδασκαλία της ορθόδοξης εκκλησίας σχετικά με τη ζωή των χριστιανών μέσα στον κόσμο.

5. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3.

704x

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος.

Εισαγωγικά εις την επιστήμη του Κανονικού Δικαίου. Αι πηγαι του Κανονικού Δικαίου και η εφαρμογή των.

6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3. 706x

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος.

Εισαγωγικά εις την επιστήμη της Ποιμαντικής. Γενική Ποιμαντική, δηλ. η θεολογία της Ποιμαντικής. Τα σύγχρονα γενικά πλαίσια και αι μέθοδοι του ποιμ. έργου. Τα της προσωπικότητας του ποιμένου και περί του ποιμνίου. Ειδική Ποιμαντική, δηλ. το αγιαστικόν, το διδακτικόν και το διοικητικόν έργον του ποιμένου.

7. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2 (από τον πίνακα επιλεγόμενων του χειμερινού εξαμήνου)

για 4 Δ.Μ.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ (από το ακαδ. έτος 1986-1987).

- 804X
1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 3,4 (Βυζαντινός λειτουργικός τύπος). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.
Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης.
Εισαγωγή στο Βυζαντινό λειτουργικό τύπο. Η θεία λειτουργία. Βάπτισμα, χειροτονίες, μετάνοια, ευχέλαιο, γάμος, αγιασμοί, εγκαίνια ναού, νεκρώσιμες ακολουθίες. Ακολουθίες του νυχθημέρου.
- 805X
2. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 2. (Ειδική διδακτική του μαθήματος των θρησκευτικών). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.
Ειδικός επιστήμων: Ιερέυς Χρυσόστομος Μανιουδάκης.
Θρησκευτική αγωγή. Διδακταλία του μαθήματος των θρησκευτικών στη Μέση εκπαίδευση και σκοπός αυτής. Ο θεολόγος. Περιεχόμενο του μαθήματος. Μέθοδος διδασκαλίας.
- 809
3. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ 4 (Ερμηνεία Πατέρων). Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.
Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης-Επικ. Καθηγητής: Χρήστος Κρικώνης.
Ερμηνεία, σχολιασμός και θεολογική ανάλυση εκλεκτών κειμένων των Πατέρων της Εκκλησίας.
Επιστημονικός συνεργάτης: Κωνσταντίνος Βλιαγκόφτης.
Γλωσσική και φιλολογική ανάλυση πατερικών κειμένων.
- 803X
4. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ. Ω.Δ.2, Δ.Μ.2.
Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης.
Αντιμετωπίζονται ηθικά και πνευματικά προβλήματα με βάση τη διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας.
- 805X
5. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3.
Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος.
Το πολίτευμα της Εκκλησίας. Η εξουσία ή διοικήσεις εν τη Εκκλησία, ο βίος αυτής. Οι θεσμοί διοικήσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου και η καταστατική νομοθεσία της Εκκλησίας εις την Ελληνικήν επικράτειαν.
- 806X
6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ. Ω.Δ.3, Δ.Μ.3.
Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος.
Εφαρμογή της Ποιμαντικής (Ασκήσεις).
Επιστημονικός συνεργάτης: Αθανάσιος Γκίκας. Ασκήσεις Ποιμαντικής με επισκέψεις σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.
7. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 3. (Από τον πίνακα επιλεγόμενων του θερινού εξαμήνου) για 6 Δ.Μ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (για το έτος 1985-86).

Δ' ΕΤΟΣ

1. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ.
Καθηγητής: Ιωάννης Ζησιούλας.
2. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ
Καθηγητής: Θεόδωρος Ζήσης.
3. Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ.
Λέκτωρ: Χριστίνα Μπουλάκη-Ζήση.
4. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.
Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντ. Ροδόπουλος.
5. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ.
Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντ. Ροδόπουλος.
Επιστημονικός συνεργάτης: Αθανάσιος Γκίκας.
Ασκήσεις Ποιμαντικής.
6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ.
Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης.
Επιστημονικός συνεργάτης: Νικόδημος Σκρέτας.
Ασκήσεις Λειτουργικής.
7. ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΗ.
Αναπλ. Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος.
8. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΩΝ.
Επικ. Καθηγητής: Χρήστος Κρικώνης.
9. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ.
Ειδικός επιστήμων: Χρυσόστομος Μανιουδάκης.

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ: Ένα (1) μάθημα από τον παρακάτω πίνακα επιλεγόμενων.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ
Ε Π Ι Λ Ε Γ Ο Μ Ε Ν Ω Ν Κ Α Ι Μ Ε Τ Α Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Ω Ν
Μ Α Θ Η Μ Α Τ Ω Ν.

- Ιωάννης Φουντούλης. Κριτική του κειμένου και μεταφράσεις των λειτουργικών βιβλίων.
- Μητροπολίτης Παντελεήμων. Η νεωτέρα καταστατική νομοθεσία των τοπικών ορθόδοξων Ροδόπουλος. Εκκλησιών.
- Θεόδωρος Ζήσης. Θεολογικά προβλήματα γύρω από τη σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας.
- Στέργιος Σάκκος. Ο Χιλιασμός υπό το φως της Αγίας Γραφής.
- Ιωάννης Ζησιούλας. Δυτική Θεολογία.
- Αθανάσιος Αγγελόπουλος. Η εκκλησία στους αγώνες του γένους 1453-1912., μέρος Δ'.
Θωμάς Προβατάκης. Μνημειακή Τοπογραφία της Θεσσαλονίκης.
- Αντώνης Παπαδόπουλος. Μελέτη και κρίσεις επί του κειμένου "Βάπτισμα-Ευχαριστία
Ιερωσύνη, (ΕΕΜ) του Π.Σ.Ε.
- Χρίστος Κρικώνης. Η αυθεντία της Εκκλησίας κατά τους Πατέρας.
- Γεώργιος Στογιόγλου. Εκκλησιαστική Ιστοριογραφία.
- Χρήστος Βάντσος. Η έννοια της ζωής, του θανάτου και της αναστάσεως από άποψη
Ποιμαντικής Ψυχολογίας.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 4

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης.

Διδάσκαλος Εκκλ. Μουσικής: Αντώνιος Αλυγιάκης.

Επιστημονικός συνεργάτης: Νικόδημος Σκρέτας.

Ε.Μ.Υ.: Τρύφων Τσομπάνης.

- Α: Τέλεση λειτουργιών: Χρυσοστόμου και Βασιλείου (μ' όλες τις παραλλαγές τους),
Αποστολικών Διαταγών, Ιακώβου, Μάρκου, Γρηγορίου, Βυζαντινής και Ιεροσολυματικής
προηγιασμένης, Ρωμαϊκής, Αρμενικής.
- Τέλεση ακολουθιών: Εσπερινού, Όρθρου, Αγρυπνίας μεγάλου και μικρού Αποδείπνου,
Ωρών, Πανυχίδος, Τριθέκτης, Αγιασμού, Ευχελαίου, Ακαθίστου, Μ. Κανόνος.
- Β: Κήρυγμα από τους φοιτητές του τελευταίου έτους Σπουδών, όλων των ομιλητικών
ειδών (Κατωτέρα ομιλία, ανωτέρα ομιλία, λόγος) και από όλα τα θέματα (ευαγγελίων,
αποστόλων, Παλαιάς Διαθήκης, θ. λατρείας κ.λ.π.).

Οι ακολουθίες γίνονται κάθε Πέμπτη 8-10 π.μ. και παρακολουθούνται από τα
μέλη του διδακτικού προσωπικού και όλους τους φοιτητές του τμήματος.

Υπεύθυνος προγράμματος

Ο Επικ. Καθηγητής Βασίλειος Δ. Φανουργάκης

